৬। कृष्णफलके ख्रीष्टपूर्वतृतीयशतकगतायाम् आदिब्राम्यां लिप्यन्तरं करणीयम्- इ, ऋ, ए, ख, च, ट, फ, ब, व, र, श, ह

ব্ল্যাকবোর্ডে খ্রীষ্টপূর্ব তৃতীয় শতকের আদিব্রাহ্মীতে লিপ্যান্তর করো- इ, ऋ, ए, ख, च, ट, फ, ब, व, र, श, ह

৭। दीनेशचन्द्रमहाभागेन कृतस्य कस्यचित्पुस्तकद्वयस्य नामोल्लेखः कार्यः।

দীনেশচন্দ্র মহোদয়ের দ্বারা রচিত যে কোনো দুটি পুস্তকের নাম উল্লেখ করো।

৮। शारदालिपेः वैशिष्ट्यमेकं सोदाहरणम् उल्लेखः कार्यः।

শারদালিপির উদাহরণ সহযোগে একটি বৈশিষ্ট্য উল্লেখ করো।

৯। ग्रन्थलिपिः शारदालिपिश्च भारतवर्षस्य केषु प्रदेशेषु प्रचलिते ?

গ্রন্থলিপি এবং শারদালিপি ভারতবর্ষের কোন অঞ্চলে প্রচলিত ছিল ?

১০। गौडीलिपेः वैशिष्ट्यमेकं सोदाहरणम् उल्लेखयतु।

গৌড়ীলিপির উদাহরণ সহযোগে একটি বৈশিষ্ট্য উল্লেখ করো।

—o—

B.A. First Semester Examination(ESE) 2024

(CCFUP : NEP)

(4-Year UG- Programme)

SANSKRIT

Paper Code : UG/I/SANS/4/SE-1P

Paper Name: Reading & Writing Skills in *Brāhmī* & *Devnāgarī* Scripts

Full Marks - 40 **Time - 2 hours**

The figures in the margin indicate full Marks. Candidates are required to give their own words as far as practicable. Illustrate the answers wherever necessary. The questions are to be selected by lottery.

Topic of Project Dissertation **30**

ব্রাহ্মলিপি : ব্রাহ্মলিপির প্রকার, ব্রাহ্মী বর্ণমালা, যে কোনো পাঁচটি শ্লোকের দেবনাগরী থেকে ব্রাহ্মী এবং দেবনাগরী থেকে রোমান লিপিতে লিপ্যান্তর।

साक्षात्कारस्य कृते लघुप्रश्ना :- **10**

সাক্ষাৎকারের জন্য ছোট প্রশ্ন :

১। आदिब्राह्मीलिपेः पाठोद्धारे आदौ कः सफलोऽभवत् ?

আদি ব্রাহ্মীলিপির পাঠোদ্ধারে প্রথম কে সফল হয়েছিলেন ?

২। अशोकप्रणीतशिलालेख्यानां का भाषा ? तस्य राज्ञः संभाव्यः काले वदतु ?

অশোক প্রণীত শিলালেখ সমূহের ভাষা কী ? সেই রাজার সম্ভাব্য সময় বলো।

৩। आदिब्राह्मीवर्णमालायां कति स्वराः दृश्यन्ते ? के च ते ?

আদিব্রাহ্মী বর্ণমালায় কতগুলি স্বর বর্ণ রয়েছে ? সেগুলি কী কী ?

৪। दक्षिणभारते विद्यमानेषु प्राचीनलिपिा कस्यचिद् द्वयस्य उल्लेखः कार्यः।

দক্ষিন ভারতে বিদ্যমান প্রাচীনলিপিগুলি থেকে যে কোনো দুটি লিপির নামোল্লেখ করো।

৫। कृष्णफलके देवनागर्या परिणमनं कार्यम्- ক্ষ, শ্রী, ক্ত, ঙ, ঞ, ত্র, জ্ঞ, ণ্বু

ব্ল্যাকবোর্ডে দেবনাগরীতে রূপান্তর করো - ক্ষ, শ্রী, ক্ত, ঙ, ঞ, ত্র, জ্ঞ, ণ্বু

'মৃচ্ছকটিকম্' কোন প্রকারের রূপক ? তাদৃশ রূপকরূপে তার সার্থকতা বিচার করো।

গ) পঞ্চতন্ত্রস্য হিতোপদেশস্য চ রচয়িতারৌ কৌ ? তযো: গ্রন্থযো: পরিচয: প্রদীযতাম্।

পঞ্চতন্ত্র ও হিতোপদেশ গ্রন্থ দুটির রচয়িতা কে ? গ্রন্থ দুটির পরিচয় দাও।

ঘ) 'চৈতন্যবিশিষ্টদেহ এব আত্মা'-সম্যগালোচ্যতাম্।

'চৈতন্যবিশিষ্টদেহ এব আত্মা'-যথাযথ আলোচনা করো।

—০—

B.A. First Semester Examination(ESE) 2024
(CCFUP : NEP)
(3-Year UG- Programme)
SANSKRIT
Paper Code : UG/I/SANS/3/MI-CIT
Paper Name: History of Sanskrit Literature

Full Marks - 60 **Time - 3 hours**

The figures in the margin indicate full Marks. Candidates are required to give their own words as far as practicable. Illustrate the answers wherever necessary. The questions are to be selected by lottery.

1 अधोलिखितेषु प्रश्नेषु यथेच्छं संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च पूर्णवाक्येन दश प्रश्ना: समाधेया:-

নিম্নলিখিত প্রশ্নগুলি থেকে ইচ্ছানুসারে সংস্কৃত ভাষায় ও দেবনাগরী লিপিতে দশটি প্রশ্নের উত্তর পূর্ণবাক্যে দাও - 2×10=20

ক) ऋग्वेदस्य अष्टकक्रमे कति अष्टका: विद्यन्ते ? वेदस्यास्य मुख्याचार्य: को भवति ?

ঋগ্বেদের অষ্টকক্রমে কয়টি অষ্টক আছে ? এই বেদের মুখ্য আচার্য কে ?

খ) अथर्ववेदस्य नामान्तरमेकं लेखनीयम्। कस्य वेदस्य किमपि आरण्यकग्रन्थं नास्ति ?

অথর্ববেদের অন্য একটি নাম লেখো। কোন বেদের আরণ্যক গ্রন্থ নেই ?

গ) वेदपुरुषस्य मुखात्मकं वेदाङ्गं किम् ? छन्दवेदाङ्गस्य प्रतिनिधिग्रन्थ: 'छन्द:सूत्रम्' केन प्रणीतम् ?

বেদপুরুষের মুখাত্মক বেদাঙ্গ কী ? ছন্দ বেদাঙ্গের প্রতিনিধিগ্রন্থ 'ছন্দঃসূত্রম্' কে লিখেছেন ?

ঘ) आदिकाव्यस्य नाम किम् ? केन वा विरचितम् ?

আদিকাব্যের নাম কী ? এটির রচয়িতা কে ?

ঙ) महाभारतस्य क: रचयिता ? तत्र भारतवर्षस्य सांस्कृतिकम् ऐक्यं कस्मिन् पर्वणि प्रतिफलितम् अस्ति ?

মহাভারতের রচয়িতা কে ? সেখানে কোন পর্বে ভারতবর্ষের সাংস্কৃতিক ঐক্য প্রতিফলিত হয়েছে ?

চ) পুরাণস্য পঞ্চলক্ষণং কিম্?

পুরাণের পাঁচটি বৈশিষ্ট্য কী কী ?

ছ) 'রঘুবংশম্' কীদৃশং কাব্যম্? কাব্যস্যাস্য উপজীব্যো গ্রন্থ: ক:?

'রঘুবংশ' কী ধরনের কাব্য ? এই কাব্যটির উপজীব্য গ্রন্থটির নাম লেখো।

জ) 'প্রতিমা' ইতি নাটকং কেন বিরচিতম্? নাটকস্যাস্য অঙ্কসংখ্যা লিখতু।

'প্রতিমা' এই নাটকটি কে লিখেছেন ? নাটকটির অঙ্কসংখ্যা লেখো।

ঝ) কালিদাসস্য নাটকানাং নামানি লিখত।

কালিদাসের নাটকগুলির নাম লেখো।

ঞ) 'হর্ষচরিতম্' ইতি গদ্যকাব্যং কেন বিরচিতম্? তত্র কস্য রাজ্ঞ: কথা বর্ণিতা?

'হর্ষচরিতম্' এই গদ্যকাব্যটি কে রচনা করেছেন ? সেই কাব্যে কোন রাজার কথা বর্ণিত আছে ?

ট) 'শুকসপ্ততিকথা' কেন বিরচিতা? তত্র কতি সংখ্যকা: কথা: সন্তি?

'শুকসপ্ততিকথা' কে রচনা করেছেন ? সেখানে কয়টি গল্প আছে ?

ঠ) অষ্টাধ্যায্যা: প্রথমং সূত্রং কিম্? অন্তিমং সূত্রং চ কিম্?

অষ্টাধ্যায়ীর প্রথম এবং অন্তিম সূত্র কী কী ?

ড) যোগদর্শনে কতি প্রমাণানি সন্তি? তানি চ কানি?

যোগদর্শনে কয়টি প্রমাণ স্বীকার করা হয়েছে ? সেগুলি কী কী ?

ঢ) পূর্বমীমাংসাদর্শনস্য প্রবর্তক: ক:? 'মীমাংসাশ্লোকবার্ত্তিকম্' ইতি গ্রন্থস্য রচয়িতা ক:?

পূর্বমীমাংসা দর্শনের প্রবর্তক কে ? 'মীমাংসাশ্লোকবার্ত্তিকম্' এই গ্রন্থের রচয়িতা কে ?

ণ) মম্মটরচিতস্য অলংকারগ্রন্থস্য নাম কিম্? 'রসগঙ্গাধর:' কেন রচিত:?

মম্মট রচিত অলংকারগ্রন্থের নাম কী ? 'রসগঙ্গাধর' কে রচনা করেছেন ?

2. অধোলিখিতেষু প্রশ্নেষু যথেপ্সিতানাং চতুর্ণা প্রশ্নানামুত্তরং প্রদেয়ম্ (একস্য প্রশ্নস্য উত্তরমবশ্যমেব সুরগিরা দেবনাগরীলিপ্যা চ প্রদেয়ম্)–
নিম্নলিখিত প্রশ্নগুলি থেকে ইচ্ছানুসারে যে কোনো চারটি প্রশ্নের উত্তর দাও (অবশ্যই একটি প্রশ্নের উত্তর সংস্কৃত ভাষায় ও দেবনাগরী লিপিতে লিখতে হবে)– 5×4=20

ক) বেদাঙ্গরুপেণ ছন্দস: গুরুত্বং সমাসেন বিচারণীয়ম্।

বেদাঙ্গরূপে ছন্দের গুরুত্ব সংক্ষেপে বিচার করো।

খ) মহাভারতস্য রচনাকালবিষয়মালোচয়ত।

মহাভারতের রচনাকাল বিষয়ে আলোচনা করো।

গ) পুরাণসাহিত্যস্য সামাজিকমূল্যং সমাসেন বিচারণীয়ম্।

পুরাণ সাহিত্যের সামাজিক মূল্য সংক্ষেপে বিচার করো।

ঘ) 'কাদম্বরী'-বিষয়ে একা টীকা লেখ্যা।

'কাদম্বরী'-বিষয়ে একটি টীকা লেখো।

ঙ) কো নাম স্যাদ্বাদ:? জৈনমতানুসারে স্যাদ্বাদ: সমাসেন আলোচ্যতাম্?

স্যাদ্বাদ কি ? জৈন মতানুযায়ী স্যাদ্বাদ সংক্ষেপে আলোচনা করো।

চ) সংস্কৃতালংকারশাস্ত্রে ধ্বনিপ্রস্থানস্য গুরুত্বম্ আলোচনীয়ম্।

সংস্কৃত অলংকারশাস্ত্রে বনিপ্রস্থানের গুরুত্ব আলোচনা করো।

3. অধোলিখিতেষু প্রশ্নেষু যথেচ্ছং দ্বয়ো: প্রশ্নয়ো: উত্তরং প্রদেয়ম্ –
নিম্নলিখিত প্রশ্নগুলি থেকে ইচ্ছানুসারে যে কোনো দুটি প্রশ্নের উত্তর দাও– 10×2=20

ক) রামায়ণস্য রচয়িতা ক:? তত্র কতি কাণ্ডাণি সন্তি? তেষাং নামানি উল্লিখ্যতাম্। সমাজে সাহিত্যে চ তস্য প্রভাব আলোচ্যতাম্।

রামায়ণের রচয়িতা কে ? রামায়ণের কটি কাণ্ড রয়েছে, সেগুলির নামোল্লেখ করো। সমাজ ও সাহিত্যে রামায়ণের প্রভাব আলোচনা করো।

খ) 'মৃচ্ছকটিকম্' কিং প্রকারকং রূপকম্? তাদৃশরূপকত্বেন মৃচ্ছকটিকং সার্থকং ন বেতি বিচার্যতাম্।

B.A. First Semester Examination(ESE) 2024

(CCFUP : NEP)

(3-Year UG Programme)

SANSKRIT

Paper Code : UG/I/SANS/3/MJ-AIT

Paper Name: An Introduction to Vedic, Classical, Scientific and Technical Sanskrit Literature

Full Marks - 60 **Time - 3 hours**

The figures in the margin indicate full Marks. Candidates are required to give their own words as far as practicable. Illustrate the answers wherever necessary. The questions are to be selected by lottery.

1. अधस्तनेषु प्रश्नेषु दशप्रश्नानामुत्तरं संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च प्रदेयम् -

নিম্নলিখিত প্রশ্নগুলির মধ্যে দশটি প্রশ্নের উত্তর দাও সংস্কৃত ভাষায় এবং দেবনাগরী লিপিতে - **2×10=20**

क) वेदस्य किं लक्षणम्?

বেদের লক্ষণ কি ?

ख) वेदत्रयी इत्युक्ते को बोध्य: ?

বেদত্রয়ী বলতে কি বোঝো ?

ग) अथर्ववेदस्य उपनिषदद्वयस्य नाम लिखतु।

অথর্ববেদের দুইটি উপনিষদের নাম লেখ।

घ) महाभारतस्य कति स्तरा: सन्ति? के च ते?

মহাভারতের কয়টি স্তর এবং কী কী ?

ङ) रामायणे कति काण्डानि सन्ति? कानि च तानि?

রামায়ণে কয়টি কাণ্ড এবং কী কী ?

च) 'मद्वयं भद्वयं च' - इत्युक्ते को बोध्य: ?

'মদ্বযং' এবং 'ভদ্বযং' বলতে কি বোঝো ?

छ) महाकविकालिदासस्य दृश्यकाव्यत्रयं किम्?

মহাকবি কালিদাসের তিনটি দৃশ্যকাব্য কী কী ?

ज) शिशुपालवधम् केन लिखितम्? शिशुपालवधमहाकाव्ये प्रधानरस: क:?
শিশুপালবধ কে লিখেছেন ? শিশুপালবধ মহাকাব্যে প্রধান রস কী ?

झ कानि वेदाङ्गानि? वेदपुरुषस्य कस्मिन् अङ्गं वर्तते निरुक्तम्?
বেদাঙ্গ কী কী ? বেদপুরুষের কোন্ অঙ্গ নিরুক্ত ?

ञ) तीर्थङ्कर: क:? लोकायतदर्शनं कस्य दर्शनस्य अपरं नाम?
তীর্থঙ্কর কে ? লোকায়তদর্শন কোন দর্শনের অন্য নাম ?

ट) 'गीतगोबिन्दम्' – केन रचितम्?
'গীতগোবিন্দম্' কে রচনা করেছেন ?

ठ) वासवदत्तागद्यकाव्यं केन लिखितम्? वासवदत्ताया: नायक: क:?
বাসবদত্তা গদ্যকাব্য কার দ্বারা রচিত ? বাসবদত্তার নায়ক কে ?

ड) कानि आस्तिक दर्शानानि? कानि च तानि?
আস্তিকদর্শন কয় প্রকার এবং কী কী ?

ढ) रीतिसम्प्रदायस्य प्रवर्तक: क:? तस्य ग्रन्थस्य नाम किम्?
রীতিসম্প্রদায়ের কর্তা কে ? তাঁর গ্রন্থের নাম কী ?

ण) हितोपदेशे कति अध्याया: सन्ति? के च ते?
হিতোপদেশ কে লিখেছেন ? হিতোপদেশে কয়টি অধ্যায় এবং কী কী ?

2. अधोलिखितेषु प्रश्नेषु प्रश्नचतुष्टयस्योत्तरं प्रदेयम् (एकस्योत्तरं संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च लेखनीयम्)

নিম্নলিখিত প্রশ্নগুলির মধ্যে চারটি প্রশ্নের উত্তর দাও (একটি প্রশ্নের উত্তর সংস্কৃতভাষায় এবং দেবনাগরীলিপিতে লিখতে হবে) 5×4=20

क) वेदाङ्गरूपेण छन्दस: वैशिष्ट्यमालोचनां कुरु।
বেদাঙ্গ হিসাবে ছন্দের বৈশিষ্ট্য আলোচনা করো।

ख) पुराणलक्षणं संक्षेपेणालोच्यताम्।
সংক্ষেপে পুরাণের লক্ষণ আলোচনা করো।

ग) एकस्या टीका लेख्या - पञ्चतन्त्रम्, मृच्छकटिकम्।
একটির টীকা লেখো - পঞ্চতন্ত্রম্, মৃচ্ছকটিকম্।

घ) चार्वाकदर्शनस्य वैशिष्ट्यमालोचनां कुरु।
চার্বাকদর্শনের বৈশিষ্ট্য আলোচনা করো।

ङ) किं नाम गद्यकाव्यम्? गद्यकाव्यस्य वैशिष्ट्यं संक्षेपेणालोच्यताम्।
গদ্যকাব্য কাকে বলে ? সংক্ষেপে গদ্যকাব্যের বৈশিষ্ট্য আলোচনা করো।

च) टीका लेख्या- त्रिमुणि व्याकरणम्।
টীকা লেখো - ত্রিমুণি ব্যাকরণ।

3. अधोलिखितेषु प्रश्नेषु द्वयस्योत्तरं प्रदेयम् :

নিম্নলিখিত প্রশ্নগুলির মধ্যে দুইটি প্রশ্নের উত্তর দাও : 10×2=20

क) वेदस्य भेदपुर:सरं यजुर्वेदस्य वैशिष्ट्यमालोच्यताम्।
বেদের বিভাগ উল্লেখ করে যজুর্বেদের বৈশিষ্ট্য আলোচনা করো।

ख) समाज-साहित्ये च रामायणस्य प्रभावमालोचनां कुरु।
সমাজ এবং সাহিত্যে রামায়ণের প্রভাব আলোচনা করো।

ग) कालिदासोत्तरयुगस्य एकस्य पद्यकाव्यकारस्य जीवनवृत्तान्तं वैशद्येन आलोच्यताम्।
কালিদাসোত্তর যুগের একজন পদ্যকাব্যকারের জীবনবৃত্তান্ত আলোচনা করো।

घ) संस्कृतालङ्कारशास्त्रे के सम्प्रदाया: सन्ति? संस्कृतसाहित्ये रससम्प्रदायस्य उपयोगितां व्याख्यां कुरु।
সংস্কৃতালঙ্কারশাস্ত্রে কী কী সম্প্রদায় আছে ? সংস্কৃত সাহিত্যে রসসম্প্রদায়ের উপযোগিতা ব্যাখ্যা করো।

—o—

B.A. First Semester Examination(ESE) 2024

(CCFUP : NEP)

(4-Year UG- Programme)

SANSKRIT

Paper Code : UG/I/SANS/4/MI-IT

Paper Name : History of Sanskrit Literature

Full Marks - 60 **Time - 3 hours**

The figures in the margin indicate full Marks. Candidates are required to give their own words as far as practicable. Illustrate the answers wherever necessary. The questions are to be selected by lottery.

1. अधोलिखितेषु प्रश्नेषु यथेच्छं संस्कृतभाषाया देवनागरीलिप्या च पूर्णवाक्ये दश प्रश्ना समाधेया:–

নিম্নলিখিত প্রশ্নগুলি থেকে ইচ্ছানুসারে সংস্কৃত ভাষায় ও দেবনাগরী লিপিতে দশটি প্রশ্নের উত্তর পূর্ণবাক্যে দাও– 2×10=20

क) ऋगवेदे कति मण्डलानि सन्ति ? वेदस्यास्य प्रभमण्डलस्य प्रथमसूक्ते क: स्तूयते ?

ঋগ্বেদে কতগুলি মণ্ডল আছে ? এই বেদের প্রথম মন্ডলের প্রথম সূক্তে কার স্তুতি করা হয়েছে ?

ख) 'उपनिषद्' शब्दस्य का व्युत्पत्ति: ?

'উপনিষদ্' শব্দের ব্যুৎপত্তি কী ?

ग) कल्पसूत्रं कतिविधं वर्तते ? वेदपुरुषस्य केन अङ्गेन सह कल्पशास्त्रस्य तुलना विहिता ?

কল্পসূত্র কয় প্রকার ? বেদপুরুষের কোন অঙ্গের সঙ্গে কল্পশাস্ত্রের তুলনা করা হয় ?

घ) रामायणस्य कति काण्डानि सन्ति ? कानि च तानि ?

রামায়ণে কয়টি কান্ড আছে ? সেগুলি কী কী ?

ङ) भागवद्गीतायां कति श्लोका: सन्ति ? महाभारतस्य परिशिष्ठांश: क: ?

ভগবদ্গীতাতে কতগুলি শ্লোক রয়েছে ? মহাভারতের পরিশিষ্ঠাংশ কী ?

च) पुराणानां रचयिता क: ? कति महापुराणानि सन्ति ?

পুরাণগুলির রচয়িতা কে ? কতগুলি মহাপুরাণ রয়েছে ?

ছ) ‘रघुवंशम्’ केन विरचितम्? काव्येऽस्मिन् कति सर्गा: सन्ति?
‘রঘুবংশ’ কার রচনা ? এই কাব্যে কয়টি সর্গ রয়েছে ?

জ) प्रतिमानाटकस्य नायक: क:? का च नायिका?
প্রতিমা নাটকের নায়ক কে ? নায়িকা কে ?

ঝ) कालिदासस्य कति रूपकाणि सन्ति? कानि च तानि?
কালিদাসের কতগুলি রূপক আছে এবং সেগুলি কী কী ?

ঞ) सुबन्धुविरचितस्य गद्यकाव्यस्य नाम किम्? तत्र का नायिका?
সুবন্ধু রচিত গদ্যকাব্যের নাম কী ? সেই কাব্যের নায়িকা কে ?

ট) ‘वेतालपञ्चविंशति:’ कीदृशी रचना? तत्र कति संख्यकानि आख्यानानि सन्ति?
বেতালপঞ্চবিংশতি’ কোন ধরণের রচনা ? সেখানে কয়টি আখ্যান আছে ?

ঠ) कति महेश्वराणि सूत्राणि? कानि च तानि?
কয়টি মহেশ্বর সূত্র ? সেগুলি কী কী ?

ড) जैनदर्शनानुसारत: त्रिरत्नं किम्?
জৈনদর্শন অনুসারে ত্রিরত্ন কী ?

ঢ) मीमांसादर्शनस्य मुख्यभाष्यकार: क:? तेन विरचितस्य ग्रन्थस्य नाम किम्?
মীমাংসা দর্শনের মুখ্য ভাষ্যকার কে ? তাঁর রচিত গ্রন্থের নাম কী ?

ণ) ‘‘रीतिरात्मा काव्यस्य’’ - कस्योक्ति:? भरतमते कति रसा विद्यन्ते?
“রীতিরাত্মা কাব্যস্য”- উক্তিটি কার ? ভরতের মতে রস কয় প্রকার ?

2. अधोलिखितेषु प्रश्नेषु यथेस्तितानां चतुर्णां प्रश्नानुमुन्तरं प्रदेयम् (एकस्य प्रश्नस्य उत्तरमवश्यमेव सुरगिरा देवनागरीलिप्या च प्रदेयम्)– নিম্নলিখিত প্রশ্নগুলি থেকে ইচ্ছানুসারে যে কোনো চারটি প্রশ্নের দাও (অবশ্যই একটি প্রশ্নের উত্তর সংস্কৃত ভাষায় ও দেবনাগরী লিপিতে লিখতে হবে)– 5×4=20

ক) वेदाङ्गरूपेण व्याकरणस्य गुरूत्वं समासेन रिचारणीयम्।
বেদাঙ্গরূপে ব্যাকরণের গুরুত্ব সংক্ষেপে বিচার করো।

খ) रामायणे प्रतिफलितानां सांस्कृतिक-एकत्वविषये एक: नातिदीर्घ: प्रबन्ध: प्रस्तूयताम्।
রামায়ণে প্রতিফলিত সাংস্কৃতিক একত্ব বিষয়ে একটি সংক্ষিপ্ত প্রবন্ধ লেখো।

গ) विष्णुपुराणदिशा भारतवर्षस्य भौगोलिकी स्थिति: प्रकटीकुरूत।
বিষ্ণুপুরাণ অনুসারে ভারতবর্ষের ভৌগোলিক স্থিতি বর্ণনা করো।

ঘ) व्याख्या कार्या- ‘कथाच्छलेन बालानां नीतिस्तदिह कथ्यते’।
বাখ্যা করো – ‘কথাচ্ছলেন বালানাং নীতিস্তদিহ কথ্যতে’

ঙ) बौद्धदर्शनस्य मुख्यग्रन्थस्य नाम किम्? बौद्धमतानुसारं भवचक्रं समासेन आलोच्यताम्।
বৌদ্ধ দর্শনের মুখ্যগ্রন্থের নাম কী ? বৌদ্ধ মতানুযায়ী ভবচক্র সংক্ষেপে আলোচনা করো।

চ) वक्रोक्तिप्रस्थानस्य समासेन परिचय: प्रदेय:।
বক্রোক্তি প্রস্থানের সংক্ষেপে পরিচয় দাও।

3. अधोलिखितेषु प्रश्नेषु यथेच्छं द्वयो: प्रश्नयो: उत्तरं प्रदेयम्– নিম্নলিখিত প্রশ্নগুলি থেকে ইচ্ছানুসারে যে কোনো দুটি প্রশ্নের উত্তর দাও– 10×2=20

ক) अथर्ववेदस्य विषयवैचित्र्यं गुरूत्वं च विचारणीयम्।
অথর্ববেদের বিষয়বৈচিত্র্য ও গুরুত্ব বিচার করো।

খ) कालिदासस्य रचनारूपेण प्रसिद्धं महाकाव्यद्वयं किम्? तयो: विवरणं प्रदाय महाकविरूपेण कालिदासस्य कृतित्वं विचार्यताम्।
কালিদাসের রচনারূপে প্রসিদ্ধ মহাকাব্য দুটি কী কী ? সেই দুটি মহাকাব্যের বিবরণ দিয়ে কালিদাসের কৃতিত্ব বিচার করো।

গ) गद्यकविवाणभट्टविषये एक: प्रबन्धो विरचनीय:।
গদ্যকবি বাণভট্টের বিষয়ে একটি প্রবন্ধ লেখো।

ঘ) सांख्यतर्शनानुसारं सत्कार्यवाद: आलोच्यताम्।
সাংখ্যদর্শন অনুসারে সৎকার্যবাদ আলোচনা করো।

—o—

B.A. First Semester Examination(ESE) 2024

(CCFUP : NEP)

(4-Year UG- Programme)

SANSKRIT

Paper Code : UG/I/SANS/4/MJ-1T

Paper Name : Survery of Sanskrit Literature

Full Marks - 60 **Time - 3 hours**

The figures in the margin indicate full Marks. Candidates are required to give their own words as far as practicable. Illustrate the answers wherever necessary. The questions are to be selected by lottery.

1. अधोलिखितेषु दश प्रश्ना: समाघेया: तच्च समाधानं सुरगिरा देवनागरीं लिपिमाश्रित्य करणीयम्। **2×10=20**

क) ऋग्वेदे कति मण्डलानि ? तत्र आद्यमण्डलस्य प्रथमसुक्तस्य का देवना ?

ख) वेदाङ्गानां संख्या नामानि च उच्यन्ताम्।

ग) ईशोपनिषत् केन वेदेन संबद्धा ? अस्या एवं विधा अभिधा कुत: ?

घ) वाल्मीकीयरामयणस्य सप्तकाण्डेषु द्वितीयत आरम्य पञ्चमं यावत् चतुर्णां नामानि लिख्यन्ताम्।

ङ) पुराणानां पञ्च लक्षणानि कानि ?

च) भासविरचितानि चत्वारि दृश्यकाव्यानि यथेच्छं नामत उल्लिख्यन्ताम्।

छ) भट्टनारायणस्य विशाखदत्तस्य च नाट्यकृतिद्वयं समुल्लेखनीयम्।

ज) अश्वघोषविरचितं महाकाव्यद्वयं किं नामधेयम्?

झ) वासवदत्ता दशकुमारचहितं चेति गद्यकाव्ययो: कर्तारौ कौ ?

ञ) महामाष्यकार: पतञ्जलि: कस्मिन् समये वर्तमान आसीत्? महामाष्यग्रन्थस्य परिच्छेदा: केन नाम्ना उच्यनो ?

ट) कश्चित् पूर्वमीमांसाचार्य: नामत उल्लेख्य:। उत्तरमीमां सेति केन नाम्ना समधिकं परिचिता ?

ठ) नास्तिकदर्शनानि कानि ? तेषां नास्तिकत्वं कुत: ?

ड) वक्रोक्तिजीवित ग्रन्थ: केन प्रणीत: ? कस्तावद् ध्वनिकार: ?

ढ) ''रीतिरात्मा काव्यस्य'' इति केन आलंकारिकेणोच्यते ? रसप्रस्थानस्य कश्चिद् आचार्य: उल्लेख्य:।

ण) न्यायदर्शनस्य वैशेषिकदर्शनस्य प्रत्येकम् एक: ग्रन्थ: कर्तृनामसमेतम् इष्यते।

2. अधोलिखितेषु चत्वार: प्रश्ना: समाधेया:। तेषु न्युनत: एक: सुरगिरा देवनागर्या लिप्या समाधेय:। **2×10=20**

क) अथर्ववेदीय ब्राह्मणसाहित्यमाप्रित्य आलोचना कार्या।

ख) महामारतस्य कालपर्वविषये विद्वद्भि: यत् मन्यते तत् समासत उपस्थाप्यताम्।

ग) महापुराणानां संख्या उच्यताम्। पुराणानां बहुविधगौरवेषु यथेच्छं चतुर्णाम् आलोचना कार्यां।

घ) भरवे: संभाव्यं कालं कृतिं च आश्रित्य संक्षेपेण आलोच्यताम्।

ङ) [illegible] *अथवा* हितोपदेश: ।

च) सांख्यदर्शनस्य उद्भाविकाशौ अवलम्ब्य समासत आलोचना कार्या।

3. अधोलिखितेषु यथेच्छं *द्वयो:* प्रश्नयो: समाधानं कार्यम्। **10×2=20**

क) ऋग्वेदस्य संवादसूक्तान्यधिकृन्य निबन्धो रच्यताम्।

ख) वाल्मीकीयरामायणस्य भारतीयसंस्कृतौ कीदृश: प्रमावोऽनुमूयनते ?

ग) कलिदासस्य नाट्यकृतय आश्रित्य आलोचना कार्या।

घ) ''बाणोच्छिष्टं जगत् सर्वम्'' इत्युक्त: याथार्थ्यं प्रतिपाद्यताम्।

—◦—